

Allamtitok a Caillaux-ügyben

— A párisi nagy per. —

(Saját tudósítónktól.) Tegnap a feleség, ma a férj mondotta el a védekezés izzó filipikáit. Napról-napra újabb izgalmak pattannak a nyilvánosság elé a Caillaux-dráma titkaiból. A pör második napja a *politika rejtelmeibe* is bevilágított, igaz, hogy a tolvajlámpás egy-két rövid villanásával. Szó volt néhány államokmányról, miket Calmette közzélni akart százharmincnyolc támadó cikke után csattanónak. A zöld okmány, az ugynevezett *dokument vert* föltétlenül nyakát szegte volna Caillauxnak — így vallott Lazarus, a Figaro szerkesztője, — s a pénzügyminiszter memcsák állását, de *becsületét is elveszítette volna*. Az okmányok most Poincaré birtokában vannak s a tárgyalás rendelkezésre bocsátani nem akarja. Fontos állam érdek kívánja, — mondotta Herbeaux, a főállamügyész — hogy ezek a dokumentumok ne kerüljenek nyilvánosságra.

A tömegnek az a része, amely a pör emberi vonatkozásain keresztül is csak politikát szimatol, ragaszkodik az allamtitkok közzétételéhez s a sokaság óhaja még a tárgyalótermet is megnyergeli. A teremben sok a royalista és nacionalista elem, amely a parlament karzatának tekinti ezt a helyet és nem átalja zavarni a tárgyalás menetét. Nálunk már rég kiűritették volna a tárgyalótermet, de a francia bíróság sokkal türelmesebb és azt is nyugodtan tűri, hogy a volt miniszter ellenfelei uton-utfélen súlyos vádakkal illessék a bírakat, az esküdteket, az államügyészt meg a rendőrséget. A vádak szerint mindezek meg vannak vesztegetve. A védő, Labori, az egyetlen ember, aki mindenkinek szimpatikus és imponáló. Calmette híveinek sem lehet kifogásuk ellene, mert ő barátja volt a meggyilkolt szerkesztőnek, s a tömeg is halás, mert ma végre erélyesen követelte a rejtélyes zöld okmány nyilvánosságra hozatalát.

— Határozottan kívánom, hogy a köztársasági elnök urnál levő iratot foglalják le és adják át a védelemnek, mert különben nem mondhatom el a védőbeszédemet.

Mindenki hiszi, hogy ez a nyomatékos föllépés hatni fog s a zöld okmány kilép az allamtitkok titokzatosságából. Caillaux különben teljesen nyugodtan várja az irat közzétételét.

— Csakis az intim levelek zavartak meg bennünket, — mondotta Caillaux. — Engem és főként a feleségemet. Amikor láttam, hogy a törvény mit sem tud tenni a védelmünkre, azt mondtam asszonyomnak: Légy nyugodt, magam fogok elmenni és beverem a fejét Calmettenek. *En vagyok a te ügyvéded s aki téged bántani akar, annak rajtam kell keresztül lépnie.*

Ez a vallomás konsternálta a tárgyalóterem hallgatóságát, az esküdteket, Páris és egész Franciaországot. A férfi minden morális erejével melléje áll asszonyának, a ki érette rántott revolvért az ellenséges férfira.

De nemesak mint férj, hanem mint polgár is tetőtől-talpig férfinak mutatkozott be Caillaux:

— Egyszerű polgáremberek vagyunk, a kiknek nincsen nemesi címerünk. De *becsületünk az volt és van*. Szememre vetették, hogy állásomat pénzszerzésre használtam föl. Nos, be fogom bizonyítani, hogy *egyetlen szantimmal sincs több vagyonom, mint amennyit atyámtól örököltem*.

Beszélt a Figaróról s egyszer csak szokatlan szó ütötte meg a fülemet. *A magyar kormányt emlegette.*

— Magyarország parlamentjében azt a vádat emelték a Figaro ellen, hogy a magyar kormánytól tizenkétezer frankot kapott. Ezt a vádat senki sem cáfolta meg.

Most valószínűleg módjában lesz a mi kormányunknak is, hogy cáfoljon. Labori a védelem szempontjából kívánni fogja, hogy a magyar kormány megbízottját is hallgassák ki.

A mai nap szenzációja a különböző fontos tanúvallomásokon kívül a főállamügyész szereplése. Herbeaux pár percet váratott magára s Albanel elnök valamivel tizenkét óra után nyitotta meg az ülést. Mindenki tudja, hogy a főügyész Bienvenu Martin igazságügyminiszternél tett látogatást a délelőtti folyamán s ennek a vizitnek óriási jelentősége van. Az igazságügyminiszter, mint a kormány legidősebb tagja helyettesíti most Viviani miniszterelnököt és külügyminisztert s ő adott utasítást Herbeauxnak, hogy a *zöld okmány ügyében nyilatkozzon*. A főállamügyész nyilatkozata igazolja a kedélyeket, mert ez állítólag véget fog vetni a rejtélyes dologban a határozatlanságnak és kétértelműségnek. Magát az iratot a kormány nem akarja kiadni és minden attól függ, mit mond Herbeaux. Ha nem lesz kielégítő az ő kijelentése, Labori ragaszkodik ahhoz, hogy a dokument vert-t adják át a bíróságnak, legfőlebb rendelkezjenek el zárt tárgyalást, ha a nyilvánosság ellene van az állam érdekeinek.

Oláh diáklázadás a vöröstoronyi állomáson.

(Saját tudósítónktól.) A románok hihetetlenül fölfuvalkodott nagyzási hóbortja egész orcátlanul tüntet Magyarországon és tegnap vallóssággal *lázadást rendeztek magyar földön romániai diákok*. Néhány nappal ezelőtt egy tanár vezetésével *harminc román diák érkezett Nagyszebenbe*. A diákok innen különböző román falvakba utaztak, ahol *gyülekeket tartottak és izgattak Magyarországot ellen*.

Tegnap reggel a diákok Nagyszebenből visszaindultak Romániába. Mikor a Vöröstorony állomáson megállt, a diákok a vasuti kocs ablakából *vörös-sárga-kék kendőt lobogtattak*. Az állomáson csendőrök strázsáltak és egyikük odament a diákokhoz:

— Tegyétek el a kendőket — mondotta a diákoknak, — nem szabad itt más nemzet színeivel tüntetni.

A diákok erre bevonták a zsebkendőket, de csak azért, hogy mikor a vonat elindul, igazi oláh ravaszsággal megint elővegyék és lobogtassák őket. A *csendőrök telefonon utasították a legközelebbi őrházat, hogy állítsa meg a vonatot*. Az őr teljesítette az utasítást, a szolgálatban levő csendőr pedig az őrházhoz ment és fölszólította a diákokat:

— Tessék lezállni!

A diákok *lármáztak, szidták a csendőrt, szidták Magyarországot*, de nem akartak lezállni. A csendőr olyan veszedelmes helyzetbe került, hogy a *szomszéd csendőrösről segítséget kellett kérnie*. Csendőrök és pénzügyőrök jöttek a csendőr segítségére és kituszkolták a kocsikból az ellenkező diákokat. Mikor a vonat elindult, a románok ki akarták tépni magukat a csendőrök kezéből, hogy fölugráljanak a vonatra. A *vezető tanár bottal nekitámadt a csendőrnek, aki fegyverrel védte ki az útést*. A csendőrök *lövésre emelték fegyverüket*. Egy pillanatra halálos csönd támadt, aztán a románok megjuhászkoztak a fegyverek előtt. A csendőrök nyomban értesítették a nagyszebeni hatóságokat, a vizsgálóbíró és a királyi ügyész kiszálltak Vöröstoronyban. Az *oláhokat Nagyszebenbe vitték és a törvényszék fogházába csukták*.

A diákokról megállapították, hogy valamennyien *egyetemi hallgatók*. Mind a harminc diák ellen hűfőszár elleni erőszak címén indítanak eljárást, mert a diákok tetteleg inzultálni akarták a szolgálattevő csendőrt, botot emeltek ellene és lekötötték. Az oláh diákok a legmocskosabb módon szidalmazták Magyarországot, a monarchiát és a királyt. A *vizsgálóbíró letartóztatta őket*.

Hirdetések közlésére legcél- szerűbb a Délmagyarország.

Az ország minden részéből üdvözlük Rósát.

— Szeged új képviselője a Házban. —

(Saját tudósítónktól.) Az üdvözlő táviratok és gratuláló levelek egész halommal érkeztek ma is Rósa Izsó dr.-hoz, az első kerület új országgyűlési képviselőjéhez. Ezeket már csak Budapesten, a szegedi lapokból olvashatja Rósa Izsó, aki tegnap délután utazott a fővárosba. Este a munkapárti klubhelyiségben tett látogatást, ahol Nemess Zsigmond országgyűlési képviselő fogadta és mutatta be azoknak, akik személyesen még nem ismerték.

Szerdán délelőtt az új képviselő megjelent a képviselőházban s a munkapárti oldal leghátsó padjában foglalt helyet. A képviselők közül többen odasiettek hozzá és melegen üdvözölték, Bedthy Pál elnök a Ház ülése elején jelentette be, hogy Gerliczy Ferenc báró halálával megüresedett szegedi mandátuma: a választópolgárság egyhangu bizalma Rósa Izsó dr. kezébe adta.

Hogy Rósa Izsó dr. neve milyen népszerű és általánosan tisztelt a fővárosban is, misem bizonyítja jobban, mint az, hogy a lapok között még az ellenzékiek is szeretettel emlékeznek meg róla, az egyik, mint a Ház „legfiatalabb” képviselőjéről ír.

Az újabb gratulálók között van Hegedüs Lóránd országgyűlési képviselő, aki ezt az üdvözlőt küldte Rósa Izsónak: Örömmel és lelkesedéssel köszönt igaz hived Hegedüs Lóránt.

Papp József dr. egyetemi tanár, az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet elnöke a következő sorokat intézte Rósához: „Országgyűlési képviselővé történt megválasztásod alkalmából igaz szeretettel és őszinte tisztelettel üdvözöllek, megválasztásodnak örülünk mindannyian, akik kollégáid és barátaid vagyunk, a nyugdíjintézet pedig egy hatalmas szószólóra tett szert benned, amire a képviselőházban nagy szüksége van. Dr. Pap József.”

Pálfi József dr. árvaszéki elnök gratulációja így hangzik:

A képviselői mandátum átnyújtásakor nemcsak kimagasló egyéni érdemek elismerését, hanem Szegedhez méltó, liberális szellem diadalát látom, ezért kettős örömmel köszöntöm nagyságodat, Isten áldását kérve működésére. Dr. Pálfi József.

Az üdvözlők sorában vannak még:

Lévay Ferenc báró, Cziner Sándor, Sternthal Salamon, Fay Ignác dr., Fischer Miklós dr., Rosenberg főfelügyelő, Jármay Gyula, Visy főispán, Polgár dr., Herczl Manó dr., Kubinyi Károly dr., Balog Károly tanácsos és neje, Holtzer Aladár és neje, Leitner Zsigmond, Stern Sámuel dr., Kun Arthur dr., Wittenberger, Vajda Sarolta, Vajda Béla és neje, Mezei Mór, Mezei Sándor, Purjesz János dr., Winkler Bernát és neje, Weisz Gyula dr. és neje, Goldschmidt György dr. és gyermekei, Tolnai János dr., Richard von Richards, Winkler Imre, Aniszföld Sándor, Breuer Miksa, Bauer Gyula, Kornis Béla dr., Moskovits Mór és Szerén, Freund József, a nagybecskereki izraelita hitközség, Ernst Lamberg főkantor, Fajka János, Fiülöp Zsigmond dr., Kálnay László dr., Rósa Béla, Scitinszky Adolf dr., Hajdu Béla dr., Reiner Jakab, Geréb József, May Gyula és neje, Ujj József dr., özvegy Jakobovits Mórné, Holtzer Gyula dr., Kecskeméti Antal, Dohány Sándor dr. és neje, Wertheimer Adolf és neje, Eisenberger Nándor és neje és még számosan.